

УДК 378.147:[37.011.3-051:796]:37.091.31-059.1

UDC 378.147:[37.011.3-051:796]:37.091.31-059.1

DOI: [10.31475/ped.dys.2021.31.10](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2021.31.10)

ОЛЕКСАНДР АЛЕКСЄЄВ,

кандидат педагогічних наук

(Україна, Кам'янець-Подільський,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61)

OLEKSANDR ALIEKSIIEV,

Candidate of Pedagogical Sciences,

(Ukraine, Kamianets-Podilskyi,

Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, Ohiienko St., 61)

ORCID: [0000-0002-6950-4413](https://orcid.org/0000-0002-6950-4413)

Соціальні та педагогічні актуалітети підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями

Social and Pedagogical Actualities of Training of Future Physical Training Teachers for Organizing Individual Work with Pupils

У статті теоретично проаналізовано сутність проблеми соціальних і педагогічних актуалітетів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. Наголошено, що вдосконалення й осучаснення фізкультурної освіти в загальноосвітній школі відбувається з урахуванням традиційних підходів до фізичного виховання підростаючого покоління. Представлено результати компаративного аналізу наукових джерел сучасних дослідників, де всебічно розкриваються різні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Встановлено соціальні та педагогічні актуалітети професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

Ключові слова: *фізичне виховання, учні, професійна підготовка, учителі фізичної культури, індивідуальна робота*

The article theoretically analyses the essence of the problem of social and pedagogical actualities of training of future physical training teachers for organizing individual work with pupils. It has been emphasized that improving and modernization of physical education in secondary school takes into account traditional approaches to physical education of the younger generation. It has been found that nowadays, in physical education and sports education there is a reorientation of the target settings of learning to achieve the norms of physical fitness that correspond to the age of pupils, as a result of increasing the quality of personal development of each pupil. There is a borrowing of new concepts by teachers of physical training, advanced pedagogical experience, taking into account the requirements of the state, outlined in the legislative documents. The results of comparative analysis of scientific sources of modern scholars, where various aspects of vocational training of future physical training teachers are revealed, have been presented. General tendencies and approaches, features and contradictions have been found; social and pedagogical actualities of vocational training of future physical training teachers for organizing individual work with pupils have been concretized. It has been generalized that changes in sociocultural situation and content of pedagogical education determine the directions of improvement, functioning and development of future qualified teacher of physical training. Observation of the work of practicing physical training teachers allowed us to conclude that the actualization in public opinion of the idea of developing a culture of healthy and safe lifestyle of pupils as a strategic resource of individual and social development directs the educational community to find ways to improve physical education of schoolchildren. There is a suggestion that the conditions and factors for optimizing the vocational training of students who receive higher education in the field of educational activities in the specialties 014.11 Secondary education (Physical Training) and 017 Physical Training and Sports; build promising trajectories of the forecast of achievement of the outlined targets.

Keywords: *Physical education, pupils, vocational training, physical training teachers, individual work.*

Вступ / Introduction. Виокремлення проблеми соціальних і педагогічних актуалітетів підготовки майбутніх учителів фізичної культури (ФК) до організації індивідуальної роботи з учнями зумовлюється тим, що вдосконалення й осучаснення фізкультурної освіти в загальноосвітній школі відбувається з урахуванням традиційних підходів до фізичного виховання

підростаючого покоління. Спостерігається запозичення вчителями фізкультури нових концепцій, передового педагогічного досвіду, врахування вимог держави, окреслених у законодавчих документах. Однак не акцентовано увагу педагогічної спільноти на проблемі врахування індивідуальних особливостей організму кожного учня.

На думку дослідників, у процесі засвоєння учнями соціального досвіду фізкультурно-оздоровчої діяльності відбувається складне стикування біологічних програм, які характеризують індивідуальну спадковість школярів, і надбіологічних програм поведінки та діяльності, що становлять свого роду соціальну спадковість (Антонов О., 2014). Безсумнівно, що у процесі фізичного виховання важливо враховувати вроджені задатки і здібності дитини. Адже надмірне фізичне навантаження учнів на уроках фізичної культури інколи призводить до травматизму школярів. Відтак закономірно, що соціальні та педагогічні актуалітети підготовки майбутніх учителів фізичної культури визначаються не лише програмними вимогами, але й індивідуальними особливостями фізичного розвитку і стану здоров'я кожної дитини.

Мета та завдання / Aim and Tasks. Мета – здійснити компаративний аналіз наукових поглядів дослідників на проблему визначення соціальних і педагогічних актуалітетів підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Завдання: проаналізувати зміст наукових джерел сучасних дослідників, де всебічно розкриваються різні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури (УФК); встановити загальні підходи та розбіжності; конкретизувати соціальні та педагогічні актуалітети професійної підготовки майбутніх УФК до організації індивідуальної роботи з учнями.

Методи / Methods. Для отримання необхідної інформації ми використовували загальнонаукові методи теоретичного рівня дослідження, а саме: теоретичний аналіз наукових і методичних джерел, компаративний аналіз наукових поглядів дослідників на проблему соціальних і педагогічних актуалітетів підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Теоретичний аналіз наукової літератури дав змогу встановити соціальні та педагогічні тенденції професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації індивідуального та диференційованого підходів у процесі фізичного виховання учнів загальноосвітніх закладів середньої освіти. Встановлено важливість організації індивідуальної роботи з підростаючим поколінням. Узагальнено, що зміни соціокультурної ситуації та змісту педагогічної освіти визначають напрями вдосконалення, функціонування і становлення майбутнього кваліфікованого вчителя фізичної культури. Висловлено припущення, що умови і чинники оптимізації професійної підготовки студентів, котрі здобувають вищу освіту в галузі освітньої діяльності за спеціальностями 014.11 Середня освіта (Фізична культура) й 017 Фізична культура і спорт; вибудовують перспективні траєкторії прогнозу досягнення окреслених цільових орієнтирів.

Компаративний аналіз наукових поглядів дослідників засвідчив, що нині у фізкультурно-спортивній освіті спостерігається переорієнтація цільових установок навчання з досягнення норм фізичної підготовленості, що відповідають віку учнів, на результат приросту якості особистісного розвитку кожного школяра (Безверхня Г., 2003). У процесі дослідницької роботи сепаровано думки сучасних науковців. Відповідно до сучасних уявлень про фізичне виховання школярів учителям фізичної культури необхідно розглядати особу учня як суб'єкта власної оздоровчої діяльності, а це неможливо, якщо дитина не знає своїх антропометричних особливостей (Гауряк О., Киселиця О., 2012). У такому контексті вдалою вважаємо позицію П. Беляєвої, котра стверджує, що опанування учнями фізкультурно-оздоровчих форм, способів пізнання власного організму й методів доцільного впливу на перебіг фізіологічних процесів, що лежать в основі росту і розвитку організму, вдосконалення стратегій їхньої рухової активності варто вважати одним із ключових результатів загальної середньої освіти у сфері фізичної культури (Беляєва П., 2014).

Педагогічне спостереження використовувалось у процесі проведення занять з фізичної культури в школі. Спостереження за роботою практикуючих учителів фізичної культури дало змогу дійти висновку, що актуалізація в суспільній думці ідеї становлення культури здорового та безпечного способу життя учнів як стратегічного ресурсу індивідуального і суспільного розвитку спрямовує освітянську спільноту до пошуку шляхів удосконалення фізичного виховання школярів.

Аналіз філософської та енциклопедичної літератури використано для уточнення змісту поняття культури в контексті нашого дослідження. Відзначено, що культура як категорія міждисциплінарних досліджень у широкому розумінні є системою цінностей і сенсів, що відображає норми, знаки, які створюються й реалізуються суб'єктами в процесі життєдіяльності (Неведомська Є., Маруненко І., Прокопенко Л., 2011).

У процесі компаративного аналізу напрацювань зарубіжних дослідників знаходимо думку, що культура здорового способу життя (ЗСЖ) як результат діяльності певної спільноти індивідів детермінується сукупністю ідей, «утвореною або модифікованою в результаті свідомої чи несвідомої діяльності людей» (Воусе А., 2013, с. 26). У «людській модальності» культура ЗСЖ виявляє

внутрішній світ людини, її неуспадковані якості (людства, нації, особистості), що актуалізуються в процесі здоров'язбережувальної чи фізкультурно-оздоровчої діяльності» (Coates J., 2012, с. 351). Як «універсальна модальність», культура ЗСЖ є результатом соціальних відносин, зокрема, в системі «учень – УФК», що породжує її споживача, транслятора і творця, здатного до продуктивного здоров'ятворення з урахуванням особливостей розвитку власного організму (Cooper M., 2002, с. 35). Як зауважують зарубіжні дослідники, культура ЗСЖ як єдність суб'єктивних і об'єктивних норм, цінностей, приписів є системою, мірою і способом «... формування і розвитку фізичних, фізіологічних, анатомічних характеристик учня в процесі його соціальної, в тому числі освітньої, діяльності» (Block M., Taliaferro A., Campbell A., 2011, с. 32). Окреслена спільність поглядів на ЗСЖ є невід'ємною від людини в розрізі її перетворювальної фізкультурно-оздоровчої активності крізь призму осмислення гуманізму як ідеології самозбереження людства (Coates J., 2012). Така адаптивно-перетворювальна властивість людської активності зумовлює розуміння культури ЗСЖ орієнтуючим вектором діяльності; надбіологічною універсальною технологією, яка стимулює, мотивує, програмує фізкультурно-спортивну, здоров'язбережувальну діяльність, регулює взаємодію між людьми і природою, відтворює і змінює різні типи діяльності людей. Відтак нині в науковій спільноті популяризується думка, що культура ЗСЖ регулює взаємодію організму із соціальним середовищем на основі надбіологічних програм: традицій, стандартів, звичаїв тощо (Biktagirova G., Kasimova R., 2016), які характеризують спосіб життя конкретної спільноти (Cooper M., 2002). У такому контексті адаптаційна функція культури ЗСЖ «... трансформується в людинотворчу» (Christian H., Zubrick S. R., Foster S., 2015, с. 29).

Теоретичний аналіз вітчизняних наукових джерел свідчить, що нині спостерігається стрімке погіршення стану здоров'я сучасної учнівської молоді в Україні. Така ситуація, на переконання С. Гаркуші (Гаркуша С., 2013), зумовлена, перш за все, несприятливим впливом соціально-гігієнічних чинників зовнішнього середовища. Відтак узагальнюємо, що розвиток середньої школи в сучасних умовах супроводжується інтенсифікацією освітньої діяльності учнів, зростанням інформаційного потоку, активним упровадженням технічних засобів і комп'ютерних технологій у навчальний процес.

Дослідники стверджують, що науково-технічний прогрес, поряд з позитивними ефектами, детермінує виникнення величезного спектру негативних чинників, які впливають на життєдіяльність учня (Методи оцінки фізичного розвитку і здоров'я дитячого населення, 2014): Безперервне зростання наукової та соціальної інформації, обмежений час на її переробку, недосконалий режим і методи навчання, зорієнтовані на вивчення значних інформаційних масивів, перевантажують мозок учнів. Особливо в складному становищі опиняються учні старших класів, які для успішного виконання програми навчання та складання іспитів змушені мобілізувати всі резерви організму (Неведомська Є., Маруненко І., Прокопенко Л., 2011).

Аналіз статистичних даних у державних документах дає змогу оперувати такою інформацією, що за даними Міністерства охорони здоров'я України лише 14 % учнів повністю здорові, 50 % школярів мають певні функціональні відхилення, 35-40 % – хронічно хворі. Найбільш поширеними захворюваннями є органи зору, травлення, опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, порушення нервово-психічного розвитку. Критичним є той факт, що 70 % дітей страждають гіподинамією. Як відзначають дослідники (Неведомська Є., Маруненко І., Прокопенко Л., 2011), рухова активність учнів уже в перші роки навчання в школі знижується на 50 %, й продовжує неухильно зменшуватися впродовж усього періоду здобуття загальної середньої освіти. Результати аналізу сучасних досліджень, що стосуються проблеми збереження та зміцнення здоров'я людини, демонструють вплив різних чинників на його стан. Так, на 50 % здоров'я учня залежить від способу життя, на 25% – від екологічних факторів, на 25% – від спадковості і рівня розвитку медицини (Denisova V., 2012).

Отже в умовах таких соціальних проблем і реалій УФК повинен сприяти розвитку культури ЗСЖ учнів як запоруки індивідуального здоров'язбереження та здоров'ятворення. Актуальність ідеї становлення культури здорового та безпечного способу життя учнів як стратегічного ресурсу індивідуального і суспільного розвитку викликана замовленням системи освіти на забезпечення духовного, фізичного, психологічного розвитку кожного школяра на основі урахування їхніх індивідуальних здібностей, мотивів, інтересів. Тоді як з точки зору вищої педагогічної освіти – продиктована необхідністю оптимізації та вдосконалення професійної підготовки майбутніх УФК, готових реалізувати якісно нові, гуманістичні, параметри суспільного розвитку щодо організації фізичного виховання учнів, змінюючи в цьому напрямі форми й методи фізичної культури.

Результати / Results. Нині в освіті відбувається осмислення цілісності культури ЗСЖ учнів як індивідуального і суспільного явища, способу людської діяльності в розрізі адаптації до глобальних проблем сучасності, мінімізації ризиків для здоров'я школярів та уникнення травматизму в школі; актуалізації прагнення освітянської спільноти мобілізувати інтелектуальні

ресурси школярів для оптимізації технологій збереження здоров'я особистості. У такій ситуативній зумовленості майбутні УФК як суб'єкти фізкультурно-оздоровчої освіти контактують з культурою ЗСЖ у трьох змістовних площинах: засвоюють, ретранслюють і створюють її ідеї, цінності, норми тощо. Відтак, у професійній діяльності УФК видається можливим виокремити взаємозв'язок трьох способів буття культури ЗСЖ: духовний, соціальний і понятійний, що існують у трьох концептуальних формах: аксіологічній, діяльнісній і контекстній. Кожна з означених форм має особливу методологічну цінність для визначення і поглибленого вивчення соціальних і педагогічних актуалітетів професійної підготовки майбутніх УФК до організації індивідуальної роботи з учнями.

Обговорення / Discussion. З метою обговорення означеної проблеми наводимо думки сучасних науковців стосовно розуміння соціальних і педагогічних актуалітетів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. Різноманіття типів культур (культурний плюралізм) свідчить про те, що немає універсальної моделі культури ЗСЖ. Допоки суспільство існує як стійка соціальна цілісність, зміст культури ЗСЖ буде безперервно розширюватися (Steinberg M., 2011). Наукові дискусії з проблеми формування культури ЗСЖ учнівської молоді пояснюються тим, що досліджуваний феномен і процес його становлення досі не має загальновизнаного, формалізованого опису та наукового обґрунтування. Так, В. Дручик (Дручик В., 2017) наголошує, що нині поняття «культура ЗСЖ учнів» набуває статусу фундаментального в соціальному житті, історичному розвитку й соціокультурній динаміці. Для педагогіки вищої школи окреслена теза відбиває нагальну необхідність пошуку шляхів синергії професійної підготовки майбутніх УФК з глобальними соціокультурними процесами в розрізі аксіологізації культурологічного та здоров'язбережувального складників професійної педагогічної освіти студентів. Адже нині відбуваються серйозні техногенні зміни в суспільному житті людства, девальвація моральних цінностей, прогресуюча деідеологізація фізкультурної освіти, що корелює з різким погіршенням стану здоров'я школярів. За таких умов майбутні УФК повинні бути готовими до мінімізації впливу ризикогенних ситуацій під час занять на уроках фізичної культури, зокрема, й шляхом організації індивідуальної роботи з учнями. Актуалізується необхідність трансформації змісту професійної підготовки майбутніх УФК до організації індивідуальної роботи з учнями, в межах якої студенти зможуть розвиватися як суб'єкти професійної фізкультурно-педагогічної діяльності.

Відтак, під час навчання в ЗВО майбутнім УФК необхідно формувати власний арсенал способів організації безпечної, здоров'язбережувальної групової та індивідуальної роботи школярів, що узгоджується з існуючою педагогічною та соціальною реальністю, та сприяє розвитку практико-методичних знань, умінь, навичок студентів, збагаченню квазіпрофесійного досвіду майбутніх УФК, зокрема шляхом проведення індивідуальних занять за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study) (Скринник З., 2012). За таких умов у реальних нестандартних педагогічних ситуаціях УФК матимуть змогу здійснювати відповідальний і зважений вибір професійних дій шляхом реалізації різноманітних індивідуальних, особистісно зорієнтованих траєкторій ЗСЖ школярів. Адже на заняттях ФК школярі входять до групи ризику, яка схильна до травматизму. Травми отримані на уроках ФК, як правило, бувають безпечними для життя, проте суперечать оздоровчим завданням системи українського фізичного виховання.

Висновки / Conclusions.

1. Необхідність виокремлення та характеристики соціальних і педагогічних актуалітетів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями зумовлена соціально-економічними і культурними трансформаціями, що відбуваються в українському суспільстві. Набуває особливої значущості внесок загальної середньої освіти в інноваційний розвиток суспільства у напрямі сталого розвитку шляхом спрямування учнів до збереження і зміцнення власного здоров'я та ведення ЗСЖ. Відтак окреслюються нові пріоритети і завдання фізичного виховання у школі, що базуватимуться на теоретичних, методологічних, технологічних і методичних досягненнях педагогічної науки у сфері професійної підготовки майбутніх УФК.

2. Оновлюючи стратегічний ресурс держави (зміст підготовки педагогічних кадрів), вектор педагогічної освіти майбутніх учителів фізичної культури зміщується з традиційної фізкультурно-педагогічної підготовки студентів до реалізації концепції інноваційної програми фізичного виховання підростаючого покоління шляхом упровадження сучасних педагогічних технологій у фізкультурну, оздоровчу та спортивну діяльність учнів і реалізації прогресивних підходів до організації індивідуальної роботи школярів у процесі фізичного виховання.

3. Майбутні системи фізкультурно-спортивної освіти учасників педагогічних відносин, а разом з ними і суспільства, держави стає невизначеним через імовірнісний характер досягнення освітніх результатів в умовах виникнення ризикогенних ситуацій у соціумі. Впродовж історичного розвитку

наукового знання, у кризові періоди філо- і онтогенезу людства професійна педагогічна освіта визначала шлях безпечного суспільного та індивідуального розвитку шляхом оновлення змісту професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури на основі формування їхньої готовності до здоров'язбережувальної діяльності як пріоритетного напрямку вищої фізкультурної освіти. Колективний характер освітнього процесу передбачає врахування на уроках фізкультури індивідуальних особливостей учнів, багато в чому завдяки цілеспрямованій педагогічній діяльності УФК у формуванні гомогенних груп школярів, доборі та реалізації відповідних засобів і методів фізичного виховання.

4. Процес відтворення культури ЗСЖ починається з моменту виникнення у будь-якої групи людей усвідомленої необхідності в особливій життєдіяльності, найбільш адаптованій до конкретних умов, місця і часу відповідно до соціальних норм і стандартів. Вбачаємо можливим створення на уроках ФК такої атмосфери, що спрямовуватиме учнівську групу до відтворення культури ЗСЖ під час індивідуальних занять фізкультурою і спортом у процесі побутової життєдіяльності. Адже культура ЗСЖ учнів виступає інтегративним сегментом загальної культури, що забезпечує їхнє самозбереження і саморозвиток на основі використання методів фізкультурно-спортивної діяльності.

5. Сучасній системі освіти потрібен УФК, який володіє державно-стратегічним мисленням (ідеолог-теоретик) та здатний створювати і підтримувати безпечні умови освітньої діяльності школярів на уроках ФК. Глибоке розуміння УФК змін, що відбуваються в сучасному світі, реалізація соціально значущих цінностей ЗСЖ, осмислення теоретично вивіренних основ фізичного виховання учнівської молоді становлять вихідні засади для конструктивного запобігання травматизму школярів під час виконання різноманітних фізичних вправ, розвитку індивідуальних фізичних здібностей учнів. Отже, вища фізкультурно-педагогічна освіта розглядається як фундаментальний базис зміцнення та збереження здоров'я учнівської молоді, зниження негативного впливу ризикогенних ситуацій на уроках ФК у школі..

Список використаних джерел і літератури:

- Антонов, О. В.** (2014). *Розвиток рухових якостей старшокласників на заняттях з пішохідного туризму у позашкільних навчальних закладах*: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Луганськ [in Ukrainian].
- Безверхня, Г. В.** (2003). *Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5–11 класів*: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту. Умань [in Ukrainian].
- Беляева, П. И.** (2014). *Психологическая безопасность личности младшего школьника в образовательной среде школы*: автореф. дисс. ... канд. психол. наук: 19.00.07. Санкт-Петербург [in Russian].
- Гаркуша, С. В.** (2013). Характеристика стану здоров'я сучасної молоді в Україні. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт*, 107 (1), 92–95 [in Ukrainian].
- Гауряк, О. Д., & Киселиця, О. М.** (2012). Формування педагогічної культури майбутніх учителів фізичної культури в процесі фахової підготовки у ВНЗ. *Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Фізичне виховання та спорт*, 2, 27–35 [in Ukrainian].
- Дручик, В. Д.** (2017). *Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'я збережувальних технологій у старшій школі*: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ [in Ukrainian].
- Методи оцінки фізичного розвитку і здоров'я дитячого населення*: навч. посіб. / уклад.: О. П. Івахно, І. П. Козярін, Ю. В. Немцева. 2-ге вид., переробл. і допов. (2014). Київ: Центр ДЗК [in Ukrainian].
- Неведомська, Є. О., Маруненко, І. М., & Прокопенко, Л. І.** (2011). *Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики*. Черкаси: Вид.від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького [in Ukrainian].
- Новая философская энциклопедия / научно-ред. совет: предс. В. С. Степин, заместители предс.: А. А. Гусейнов, Г. Ю. Семигин, уч. секр. А. П. Огурцов.* (2010). Т. 3. Москва: Мысль [in Russian].
- Скринник, З. Е.** (2012). *Проведення індивідуального заняття за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study)*. Львів: ЛІБС УБС НБУ [in Ukrainian].
- Biktagirova, G. F., & Kasimova, R. Sh.** (2016). Formation of University Students' Healthy Lifestyle. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11 (6), 1159–1166 [in English].
- Block, M. E., Taliaferro, A., & Campbell, A. L.** (2011). Teaching the Self-Contained Adapted Physical Education Class. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 4 (82), 47–52 [in English].
- Boyce, A. B.** (2013). Physical Education – overview, preparation of teachers. *Journal of National, Health, Sport, and Programs*, 68(4), 25–33 [in English].
- Christian, H., Zubrick, S. R., & Foster, S.** (2015). The influence of the neighborhood physical environment on early child health and development: A review and call for research. *Health & Place*, 33, 25–36 [in English].
- Coates, J. K.** (2012). Teaching inclusively: are secondary physical education student teachers sufficiently prepared to teach in inclusive environments? *Physical Education and Sport Pedagogy*, 4 (17), 349–365 [in English].
- Cooper, M. D.** (2002). Safety Culture: A model for understanding and quantifying a difficult concept. *Professional Safety*, 30–36 [in English].
- Denisova, V. V.** (2012). Social and educational environment as a factor of safety culture teens. *Science and Education: materials of the international research and practice conference* (pp. 391–395). Germany: «Bildungs zentrum Rodnik e. V.» [in English].

Steinberg, M. P. (2011). Student and Teacher Safety in Chicago Public Schools. *The Roles of Community Context and School Social Organization*. Chicago: University of Chicago [in English].

References:

Antonov, O. V. (2014). *Rozvytok rukhovoykh yakosti starshoklasnykiv na zaniattiakh z pishokhidnoho turizmu u pozashkilnykh navchalnykh zakladakh [Development of Motor Skills of Senior Pupils in Hiking Classes in Out-of-School Educational Institutions]*. (Abstract of Candidate's dissertation). Luhansk [in Ukrainian].

Bezverkhnia, H. V. (2003). *Motyvatyia do zaniat fizychnoiu kulturoiu i sportom shkoliariv 5–11 klasiv [Motivation for Classes on Physical Training and Sports of Schoolchildren of 5-11 Grades]*. (Abstract of Candidate's dissertation). Uman [in Ukrainian].

Belyaeva, P. I. (2014). *Psihologicheskaya bezopasnost lichnosti mladshogo shkolnika v obrazovantelnoy srede shkoly [Psychological Safety of the Personality of Junior Schoolchild in the Educational Environment of School]*. (Abstract of Candidate's dissertation). Saint Petersburg [in Russian].

Harkusha, S. V. (2013). Kharakterystyka stanu zdorovia suchasnoi molodi v Ukraini [Description of the State of Health of Modern Youth in Ukraine]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka. Seriya: Pedahohichni nauky. Fizychni vykhovannia i sport – Bulletin of the T. H. Shevchenko Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences. Physical Education and Sport*, 107 (1), 92–95 [in Ukrainian].

Hauriak, O. D., & Kyselytsia, O. M. (2012). Formuvannia pedahohichnoi kultury v protsesi fakhovoi pidhotovky u VNZ [Formation of Pedagogical Culture of Future Physical Training Teachers in the Process of Vocational Training in the Higher Educational Institution]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Fizychni vykhovannia i sport – Bulletin of Zaporizhzhia National University. Series: Physical Education and Sport*, 2, 27–35 [in Ukrainian].

Druchyuk, V. D. (2017). *Pidhotovka maibutnykh uchyteliv fizychnoi kultury do vprovadzhennia zdorovia zberezhuvalnykh tekhnolohii u starshii shkoli [Training of Future Physical Training Teachers for Introduction of Health Saving Technologies at High School]*. (Abstract of Candidate's dissertation). Kyiv [in Ukrainian].

Ivakhno, O. P., Koziarin, I. P., & Niemtsova, Yu. V. (Eds.). (2014). *Metody otsinky fizychnoho rozvytku i zdorovia dytiachoho naseleння [Methods of Evaluation of Physical Development and Health of the Child Population]*. (2nd ed., rev.). Kyiv: Tsentr DZK [in Ukrainian].

Nevedomska, Ye. O., Marunenko I. M., & Prokopchenko, L.I. (2011). *Anatomiia, fiziolojiia, patolojiia ditei z osnovamy henetyky [Anatomy, Physiology, Pathology of Children with Genetics Basics]*. Cherkasy: Vyd. vid. ChNU im. B. Khmelnytskoho [in Ukrainian].

Stepin, V. S., Guseynov, A. A., Semigin, G. Yu., & Ogurtsov, A. P. (Eds.). (2010). *Novaya filosofskaya entsiklopediya [New philosophical encyclopaedia]*. (Vol. 3). Moscow: Mysl [in Russian].

Skrynnyk, Z. E. (2012). *Provedennia indyvidualnoho zaniattia za metodom analizu konkretnykh navchalnykh sytuatsii (case study) [Conducting an Individual Lesson on the Method of Analysis of Specific Learning Situations (Case Study)]*. Lviv: LIBS UBS NBU [in Ukrainian].

Biktagirova, G. F., & Kasimova, R. Sh. (2016). Formation of University Students' Healthy Lifestyle. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11 (6), 1159–1166 [in English].

Block, M. E., Taliaferro, A., & Campbell, A. L. (2011). Teaching the Self-Contained Adapted Physical Education Class. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 4 (82), 47–52 [in English].

Boyce, A. B. (2013). Physical Education – overview, preparation of teachers. *Journal of National, Health, Sport, and Programs*, 68(4), 25–33 [in English].

Christian, H., Zubrick, S. R., & Foster, S. (2015). The influence of the neighborhood physical environment on early child health and development: A review and call for research. *Health & Place*, 33, 25–36 [in English].

Coates, J. K. (2012). Teaching inclusively: are secondary physical education student teachers sufficiently prepared to teach in inclusive environments? *Physical Education and Sport Pedagogy*, 4 (17), 349–365 [in English].

Cooper, M. D. (2002). Safety Culture: A model for understanding and quantifying a difficult concept. *Professional Safety*, 30–36 [in English].

Denisova, V. V. (2012). Social and educational environment as a factor of safety culture teens. *Science and Education: materials of the international research and practice conference* (pp. 391–395). Germany: «Bildungs zentrum Rodnik e. V.» [in English].

Steinberg, M. P. (2011). Student and Teacher Safety in Chicago Public Schools. *The Roles of Community Context and School Social Organization*. Chicago: University of Chicago [in English].

Дата надходження статті: «20» жовтня 2021 р.

Стаття прийнята до друку: «07» грудня 2021 р.

Алексеев Олександр – старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат педагогічних наук

Aliksieiev Oleksandr – Senior Lecturer of the Department of Sport and Sport Games of Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University, Candidate of Pedagogical Sciences

Цитуйте цю статтю як:

Алексеев, О. (2021). Соціальні та педагогічні актуальності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. *Педагогічний дискурс*, 31, 78–83. doi: 10.31475/ped.dys.2021.31.10.

Cite this article as:

Aliksieiev, O. (2021). Social and Pedagogical Actualities of Training of Future Physical Training Teachers for Organizing Individual Work with Pupils. *Pedagogical Discourse*, 31, 78–83. doi: 10.31475/ped.dys.2021.31.10.